

Szükségből erényt

Arcusfest-gála, 2010

Világpremier ide, világpremier oda, csak hosszas töprengés után szántam rá magam, hogy beüljek megnézni a 11 nyelvű előadást – lévén hogy csak egy nyelvet ismerek, úgy-ahogy.

– Nyolcadik alkalommal rendezik meg a nemzetiségi színházak fesztiválját. Nagy megtiszteltetés, hogy éppen Szarvasra esett a választás. Ugyanakkor szokatlan, megváltozott körülmények közt kellett megrendeznünk ezt a találkozót – mondja *Csasztyan András* főigazgató a gála előtti zsongásban, a Művelődési Ház előcsarnokában. – Eddig 4-5 napos fesztiválon egy-egy teljes produkciót mutatott be minden társulat. Most viszont két napra, november 12-13-ra sűrűsödtek a programok, mert a korábbi támogatásnak csak töredékét nyertük el. Azt találtuk ki, hogy egyetlen, jelenetekből álló darabot jelölünk ki előadásra, és a színészeknek csupán *Queneau Stílusgyakorlatok*jának egy, 8-10 perces jelenetét kell eljátszaniuk – természetesen saját nyelvükön. A játék jellegzetessége, hogy a szövegek változatlanok, de a szituáció és az előadás már egyedi. A tegnapi próbán döntöttük el a sorrendet. Mivel ezek gyakorlatilag önálló produkciók, igazi próbára nem volt szükség. Majd elváltak, hogy sikerül.

Van azonban hozadéka is ennek a kényszernek. Eddig úgy volt, hogy minden színház egy hosszabb produkciót mutatott be, így – a nyelvi nehézségek miatt – olykor akár érdektelenségbe is fulladhatott az előadás. Utána rendszerint hazautaztak, vagy éppen az előadás napjára érkeztek csak a csapatok, ezért nem alakulhatott ki közösségi élet. Most két napon át állandóan együtt voltunk, és együtt leszünk még a holnapi tanácskozáson is. Így jobban megismerjük egymást, gondjainkat, bajainkat.

Mély sóhajjal ülök be az egyik székbe, és várom sorsomat. A protokoll a szokásos: polgármesteri beszéd, de most megspék-

ték egy államtitkári köszöntővel is.

Az első jelenet magyar nyelvű, így legálább megismerkedünk a szöveg tartalmával. Egy autóbusz erőszakos utasáról és áldozatáról szól, a rendező a kerettörténetet és kettejük párbeszédét dramatizálta, 6-8 szereplővel adják elő, de úgy, hogy a történetet csak elmesélik a színpadon lévők. Ez aztán 11-szer ismétlődik, különböző nyelveken. A második nyelvet nem ismerem fel (talán görög), és kezdek semmit sem érteni. Mi lesz itt? – kezd foglalkoztatni a megfutamodás gondolata.

Aztán két román paraszt lép a színpadra. Egyetlen kellékük egy-egy kasza, néha megfenik, néha rátámaszkodnak, pereg a nyelvük. Kinyílik a történet, nálam pedig leesik a tantusz: persze, stílusgyakorlatok. Ragyogó produkció!

Őket két tenyeres-talpas szlovák parasztasszony követi, kosarakkal felszerelve. Várják a buszt, és beszélgetnek. Megérkezik egy újabb utas, és magyarul szólal meg, a várakozók nyelvére kérdez rá. Persze nem értik, de aztán – az oroszoktól – kiderül, hogy szlovákok. Megfagy a levegő. Ott feszül a három szereplő között az az örület, amit Meciar, Fico, Slota és magyar megfelelőik szítottak. Megkezdődik a drámai kifejtés: a magyar asszony békülne, és ékes magyar nyelven mesél a szlovákoknak. Az egyik szlovák csitítgatja háborgó társát, közben elmondják a „kötelező” történetet. Végül az egyik kosárból előkerülő brindza feloldja a feszültséget, s mire be-

jön a busz, egymást segítve, békében szállnak fel. Lám csak! Mire lehet felhasználni egy banális történetet. A jelenet ugyan kis-sé didaktikus, de remek karakterszínészeket láttunk a színpadon.

Peregnek a jelenetek – váltakozó nívón – a közönség remekül szórakozik, a nyelvi különbség ennek nem akadálya. A szünetben senki nem lép le, várja a folytatást.

A folytatást, amely meglepetésre nem az eddigi stílusgyakorlat folytatása, hanem önálló jelenetezés. Az ukránok egy kétszemélyes melodramát adnak elő. A szenzáció azonban egy ugyancsak kétszemélyes szerb-horvát (!!) közös produkció – szerbül, horvátul, magyarul; harmonikaszóval csasztuskázva, vitriolos humorral (!) felidézve a szerb-horvát háború szörnyűségeit, a nemzetiségi (kisebbségi) lét keserveit és fonátságait. (Az emberiség nevetve lép túl a történelmen?) Hab a tortán: a miskolci romák (ugye mennyi mindent hallunk róluk!) egy általuk játszott zenés darab betétdalát adják elő – kitűnően.

Utána állófogadás: remek alkalom a beszélgetésre. Van idő megdicsérni a műsorvezető *Dósa Zsuzsa* korábbi alakításait, a cigányszínház szövegeit. Kellemes beszélgető partner a két „szlovák” asszonyság, a szerb és a horvát színész – mindannyian kitűnően beszélnek magyarul. Sajnos a románok már hazautaztak.

Gergely László, a Cervinus Teátrum művészeti vezetője beszél az előkészítés nehézségeiről, örül a sikernek. További tervei vannak a Stílusgyakorlatokkal. A „civil” nézők számára díplomatikusan fogalmazunk. Sok sikert kívánva búcsúzom.

Kutas Ferenc
Fotó: Babák Z.

1810-2010
Frédéric Chopin születésének
200. évfordulója alkalmából
szeretettel várunk mindenkit

Gedeon Agnes
zongoraművész
Chopin estjére

2010. november 24-én, szerdán
18:30 órára

a Tessedik Múzeumba.

Meghívó

November 21. az egyházi esztendő utolsó vasárnapja: Örökélet vasárnapja. Evangélikus gyülekezeteinkben tradicionálisan ilyenkor emlékezünk meg halottainkról a vasárnapi istentisztelet keretén belül.

Az Ótemplomi Gyülekezet szeretettel meghívja Önt, november 21-én, délelőtt 10 órakor kezdődő istentiszteletére, ahol gyertyagyújtással emlékezünk meg mindazokról a Testvéreinkről, akiket az elmúlt esztendőben ravatal mellől búcsúztattunk.

„A mi Urunk Jézus Krisztus és az Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, és kegyelméből örök vigasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg, vigasztalja meg a ti szíveteiket.” (2Thessz 2,16-17)

A gyülekezet lelkészei